

Groenten en fruit in de aanbieding; lagere btw stimuleert gezondere keuze

Bij alledaagse boodschappen is de prijs vaak bepalend. Aan de kassa wint goedkoop dan vaak van gezond. Een gericht laag btw-tarief voor groenten en fruit kan deze valse keuze doorbreken.

Groenten en fruit in de aanbieding. Met een lager btw-tarief voor deze produkten is een gezondere keuze eerder gemaakt.

Het voorstel is om voor groenten en fruit een gericht laag btw-tarief in te voeren van 5%. Hoewel een nog lager btw-tarief op termijn zeker wenselijk is, blijft dit voorstel binnen de ruimte die de EU momenteel biedt voor btw-tarieven.

Een gerichte maatregel

Groenten en fruit is een duidelijk afgebakende produktcategorie. Indelingsproblemen zijn niet te verwachten. Eén oogopslag is voldoende; het is bijvoorbeeld niet nodig om te werken met speciale keurmerken of garanties met betrekking tot herkomst.

Tariefsdifferentiatie werkt

In andere dossiers heeft het kabinet al voor tariefsdifferentiatie gekozen. Zo introduceert het Belastingplan 2021 een nieuw, gericht, tarief in de overdrachtsbelasting.¹ Groenten en fruit lenen zich ook voor dergelijk maatwerk, zeker nu zulke belangrijke gezondheidsvoordelen op het spel staan.

Btw-mogelijkheden onbenut

Btw-tarieven moeten in overeenstemming zijn met het EU-recht. De Europese btw-richtlijn² geeft ter zake aanwijzingen. Hierin is bepaald dat lidstaten één normaal tarief van ten minste 15 % moeten toepassen.³ Hiernaast *mogen* de lidstaten een of twee verlaagde tarieven van ten minste 5% toepassen.⁴ Deze verlaagde tarieven kunnen alleen worden toegepast op de levering van goederen en diensten die zijn opgenomen op een speciale lijst.⁵

De betreffende lijst vermeldt onder meer levensmiddelen (met inbegrip van dranken, maar met uitsluiting van alcoholhoudende dranken). Een laag tarief kan aldus worden ingevoerd voor *alle* levensmiddelen⁶ - zoals in Nederland is gebeurd⁷ - maar kan ook beperkt worden tot *bepaalde* levensmiddelen. Ook voor het invoeren van een eventueel tweede lage tarief hebben de lidstaten de vrijheid om een eigen keuze te maken uit de lijst van produkten die voor een laag tarief in aanmerking komen. Met het al dan niet invoeren van een (bijzonder) laag tarief kan aldus een gerichte prijspolitiek worden gevoerd.

Inmiddels maakt het merendeel van EU-lidstaten nu al gebruik van de mogelijkheid om twee verschillende lage btw-tarieven toe te passen. Nederland neemt een uitzonderingspositie in met slechts één laag tarief.

Binnen de EU blijkt overigens behoefte te bestaan aan een nog grotere tariefsvrijheid. De Europese Commissie heeft gelet hierop enige tijd geleden een voorstel ingediend dat onder meer de mogelijkheid moet bieden voor het invoeren van een extra laag tarief tussen 0 en 5%.⁸

Nood breekt wet?

De huidige coronacrisis vraagt om onorthodoxe maatregelen. Al is het de vraag of daarmee het EU-recht gepasseerd kan worden. Zo is het huidige btw-nultarief voor mondkapjes evident in strijd met de bepalingen van de Btw-richtlijn. Het verdient de voorkeur om dergelijke noodgrepen te vervangen door maatregelen die wél zijn toegestaan en waarvan op termijn een gunstiger (gezondheids)resultaat verwacht mag worden.

Kies voor een fundamentele aanpak

Bijzondere tijden vragen om bijzondere maatregelen. Het is nu tijd om het middel van een extra laag btw-tarief gericht in te zetten. Groenten en fruit lenen zich bij uitstek voor een dergelijk experiment. Kwalificatieproblemen zijn niet te verwachten, een aanzienlijke gezondheidswinst is dat wel. Een lager btw-tarief voor groenten en fruit leidt tot gezondere keuzes en een weerbaarder bevolking.

Den Haag, 5 oktober 2020

Prof. mr. dr. R.A. Wolf

¹ Onderdeel van het Belastingplan 2021 is het wetsvoorstel "Wijzigingen van Wet op belastingen van rechtsverkeer (Wet differentiatie overdrachtsbelasting)", in dit wetsvoorstel (Kamerstukken 35 576) wordt onder meer een nieuw overdrachtsbelastingtarief van nul procent voorgesteld voor de verkrijging van een eerste eigen woning door een starter.

² Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

³ Artikel 96 btw-richtlijn.

⁴ Artikel 98 btw-richtlijn.

⁵ Btw-richtlijn; bijlage III lijst van de goederenleveringen en de diensten waarop de in artikel 98 bedoelde lage tarieven mogen worden toegepast.

⁶ Uiteraard met uitzondering van alcoholhoudende dranken.

⁷ De Nederlandse Wet op de omzetbelasting 1968 spreekt overigens van: 'voedingsmiddelen', Tabel I, post a.1.

⁸ Voorstel voor een Richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat de btw-tarieven betreft, COM(2018) 20, Brussel, 18 januari 2018.